

Illegale vuurwapens in Nederland: smokkel en handel (2004). A.C. Spapens en M.Y. Bruinsma (IVA beleidsonderzoek en advies, Tilburg). Politiewetenschap 18

Doelstelling

Het verschaffen van een zo compleet mogelijk beeld van de herkomst van illegale handvuurwapens die in Nederland in het criminele circuit worden aangetroffen; de wijze waarop deze vuurwapens naar Nederland gesmokkeld worden; het bieden van inzicht in de wijze waarop illegale handvuurwapens in Nederland verhandeld worden.

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- documentenanalyse
- analyse databestanden

Samenvatting

Twee jaar eerder deed onderzoeksinstituut IVA onderzoek naar de smokkel van vuurwapens vanuit voormalige Oostbloklanden. De conclusie was dat zo'n twintig procent van de vuurwapens die in het Nederlandse criminele circuit worden gebruikt, uit die landen afkomstig zijn. Dit leidde tot de vraag waar de overige tachtig procent vandaan komt.

De wapens blijken, naast uit het voormalige Oostblok, vooral afkomstig uit Portugal, Duitsland en België. Overigens betekent het feit dat een vuurwapen in een bepaald land is gefabriceerd nog niet dat het aldaar ook in het illegale circuit is gebracht. In de praktijk worden tal van omwegen gevolgd.

Per jaar worden, naar schatting van de onderzoekers, 10.000 - 15.000 illegale vuurwapens naar Nederland gesmokkeld. In het rapport wordt een beschrijving gegeven van de smokkelaars en de methoden die zij gebruiken. Naast een aantal grote 'importeurs' betreft het voor een groot deel een kleinschalig circuit dat kleine partijen, vijf tot dertig stuks, langs tal van wegen en vaak meeliftend op reguliere handelsstromen, Nederland binnenbrengt. Zo werden vanuit de VS vuurwapens meegesmokkeld met zendingen klassieke auto's en jukeboxen.

Tot slot wordt in het onderzoek beschreven hoe de illegale vuurwapens in het Nederlandse criminele circuit worden verhandeld. Om niet de aandacht van de politie te trekken vindt de handel in illegale vuurwapens doorgaans alleen plaats tussen personen die bekend zijn en vertrouwd worden in het criminele milieu. Op de gebruikelijke ontmoetingsplaatsen (horeca- en gokgelegenheden, sportscholen, autohandel etc.) worden de contacten gelegd en de onderhandelingen gevoerd. Aflevering vindt doorgaans elders plaats.

De onderzoekers stellen dat de criteria die politie en OM hanteren bij het stellen van prioriteiten voor opsporingsonderzoek, tot gevolg hebben dat vuurwapensmokkel en vuurwapenhandel in de praktijk minder aandacht krijgen dan beleidsmatig gewenst. Deze criteria zouden moeten worden bijgesteld. Daarnaast komen de onderzoekers met een aantal aanbevelingen, die vooral liggen in de sfeer van verbeterde opleidingen en een verbeterd informatieproces.